

100 Fanny de Sivers

26.10.1920–22.06.2011

„Eestis 20. sajandil sündinud teadlaste seas on mõni üksik, keda siia kõrvale saaks panna.”

MARJU LEPAJÕE

Fanny de Sivers:

Mäletan lapsepõlvest, kuidas me külmal ajal helgetel talvapäevadel Pärnu rannas tagusime välja karjamaa laugastest jäätükke igas vormis ja suuruses. Tõstsime neid vastu loojenevat päikest ja astusime sisse valguse ja vee muinasmaailma imedesse. Seal oli ennenähtamatuid mägesid ja metsi, kuristikke, koopaid, laguune ja lossitorne. Ühes jääkamakas avastasime ovaalse saare, mida palistasid tihedalt iseäralikud oksteta puud nagu valged härmatanud stalagmiidid. Saare keskel hõljus kerake nagu seebimull ja selle põhjas loksus puhas, läbipaistev järveke. Selle taga, kahe sinakalt sillerdava samba vahel, algas tee, mis kutsus meie juubeldavaid lapsehingi kaugele, kaugele, mitme valgusaasta taha – lõpmatusse.

Meile on antud ainult üks elu ja see ei ole mõeldud mahamagamiseks või seiklemiseks lootuses, et järgnevatel aastakümnetel või sajanditel võib seda mängu edasi mängida. Igal minutil on oma mõte, mitte igal aastal, või igal päeval... vaid igal silmapilgul! Ja seda mõtet tuleb otsida. Kõigil meie pingutustel, kõigil sõnadel, mida me välja ütleme, ka kõigil kujutluspiltidel, mida me oma südames varjul hoiame, kõigil meie argielu toimetustel on igaviku tähendus. Teadmine, et kõik, mis me teeme, on oluline, peaks meile andma julgust kõik vaevad ja valud sisemise rahuga välja kannatada.

Iga /.../raamat on uks võõrasse maailma. Ja iga hea kirjeldus muudab tähelepaneliku lugeja poeediks. Luule ja tõelus on ju sügavalt seotud. Kujutluski ei ehita eimillestki, vaid sorteerib kõigest õpitust, nähtust, loetust need kivikesed, millest saab ehitada oma unistustelossi. Üks sõna tuhandete seas võib olla määratud nurgakiviks.

Jõuluaeg on fantastilisemaid aegu aastas. Ootuse aeg. Ma arvan, et paljud inimesed on õnnetud sellepärast, et nad ei oska enam midagi oodata. Advendiaeg on kaunis traditsioon. Esimesel pühapäeval läheb pimeduses esimene küünal põlema. Siis teine ja kolmas. Terve elu on advendiaeg. Vähemalt mulle. Ma astun ühest advendinädalast teise.

*Akna taga
sajab ikka lund.
See on nagu lunastus.*

Võrratu esseist. Keeleteadlane, tõlkija ja etnoloog. Veendunud katoliiklane. Tantsijanna teatris. Toimetaja. Professor.

Elas ja töötas Pärnus, Tartus, Breslaus (Wroclawis) ja Pariisis. Isegi Senegalis.

Õppis Pärnu ühisgümnaasiumis, Tartu, Breslau, Pariisi, Würzburgi ja Lundi ülikoolides, Breslau ooperi tantsukoolis.

Romaani keeled. Kunstiajalugu. Üldkeeleteadus. Foneetika. Soome-ugri keeled. Ameerika kirjandus. Eesti keele grammatika.

Centre national de la Recherche Scientifique Euraasia osakonna juhataja Pariisis. („Maailma üks võimsamaid teadusinstituute” – Marju Lepajõe)

Société des études Euro-Asiatiques asutajaliige (Pariisi Inimese muuseumi juures loodud Euro-Aasia Õpetatud Selts)

Külalisprofessor Hamburgi ja Tartu ülikoolides.

Fanny de Sivers (neiuna Isak) sündis 26. oktoobril 1920 Pärnus. Abielu Hans-Georg von Siversiga (29. jaanuaril 1941) viis ta Saksamaale ja sealt edasi Pariisi.

„Mateeriasse kootud palve” (1992), „Surra, kui oled veel noor” (1973), „Kristliku kultuuri sõnu prantsuse keeles” (1997), „Jõuluaja kirjad” (2003), „Paastuaja kirjad” (2003), „Ühelt kaldalt teisele” (2003), „Haigus võib avada aknaid” (2006), „Jumala loomaaed – tuttav tundmatu maailm” (2010), „Kogu mu elu on advendiaeg” (2018), „Inimeste ja loomade maailm” (2019), „Analyse grammaticale de l’estonien parlé” (1969), „Les emprunts suédois en estonien littéraire” (1974), „Parlons Estonien, une langue de la baltique” (2000).

Sadu esseid ja artikleid.